

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 19. Den 7de Mai 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Ved Rescript af 27 Septbr. 1799 til Overberghauptmand Brünnich er det fastsat, at en Fattigvæsens Direction skulde nedsættes paa Kongsberg, bestaaende af Overbergamtets Lemmer, Overbergamtskriveren, Sognepræsten, Bergmedicus, 2 kongelige Betjenter samt 2 Borgere; at denne Direction strax skulde begynde sine Forretninger, og, efterat have indhentet de fornødne Oplysninger og Underretninger i Bergstaden selv, gjøre et omstændeligt Forslag til den Plan og de Grundsatninger, som den formeente at burde følges; at der, til Udgisternes Bestridelse, ved Subscription skulde samles aarlige Gaver af Indvaanerne, men, saavidt disse et kunde

kunde tilstrække, skulde Directionen gjøre Forslag til saadanne Paalæg, som stemme overeens med de om Fattigvæsenet udgangne Anordninger, hvorhos tillige adskillige Indtægtskilder for Fattigvæsenet bleve bestemte.

I Overeensstemmelse med dette Reskripts Bydende har Fattigvæsens-Directionen forfattet et Udkast til en Plan for Fattigforsørgelsen paa Kongsberg, som, tilligemed Overberghauptmandens derover afgivne Betænkning, er bleven indsendt til det danske Cancellie.

I Følge de fra Overberghauptmanden og Fattigvæsens-Directionen indkomne Efterretninger beløb Antallet af de Fattige paa Kongsberg, som qualificere sig til offentlig Understøttelse, sidst i Aaret 1800, til 301 Personer, hvis nødtørftige Underholdning, fradraget hvad de ved Arbeid kunne fortjene, vil udgjøre omtrent 4,900 Rd. om Aaret, og, naar deri afgaaer visse Fattiges Pensioner, som udbetales af Bergcassen, til Beløb 610 Rd., vil der ialt til bemældte Fattiges Underholdning udfordres en Summa af henimod 4300 Rd. Til disse Udgifter have alene følgende Hjelpekilder:

- a) et af samtlige Bergarbeidere, Betjenter og Arbeidere ved Mynten, Hytten og flere Bærksteder, tilbudet frivilligt Bidrag til Fattigvæsenet til Beløb omtrent 950 Rd. om Aaret, hvilke som en vis Indtægt kunne ansees, da der igjennem Rentekammeret er erhvervet kongelig Resolution for, at dette Bidrag skal blive

blive til bestemt Følge for Fremtiden, og anmærkes i enhver Maanedes Regning.

b) de frivillige Gaver, som af Bergstadens øvrige Indvaanere erlægges, og paa hvilke ingen fast Regning kan gjøres, men som dog formodes at kunne afgive omtrent 800 Rd., og

c) de, efter Reskriptet af 27 Septbr. 1799, Fattigvæsenet tilfaldende Indtagter, der ligeledes ere uvisse, og for det første Aar have beløbet sig omtrent til 100 Rd.

I denne Anledning og paa Grund af disse Hjaelpeskilders Utilstrækkelighed ere, ved kongelig Resolution af 21 f. M., i Henseende til Fattigvæsenet paa Rongsberg, følgende Poster fastsatte:

1. Enhver Solvværkets Betjent samt Lærerne ved Skolen i Rongsberg bør herefter betale aarligt 1 Procent af den dem af Bergkassen eller Skolekassen tillagte Løn.

2. Stedets Sognepræst og residerende Capellan bør ligeledes erlægge 1 Procent af det, de nyde, i Høitids-Offer af de til Solvværkets faste Stok Henhørende; ligeledes bør Klokkeren og Organisten betale 1 Procent af den dem tillagte Gage.

3. Stedets Byesoged, Apotheker, Procuratorer og Borgereskabet, samt Betjenterne, der boe under Bergstadens Jurisdiction, men ikke henhøre til Solvværket, bør afgive til samme 300 Rd.

4. Hver Tjenestekarl bør betale aarligt 8 Sk. og hver Tjenestepige 4 Sk. i 2 Terminer, Liberie-Folk samt Krambodkarle hver 16 Sk., og Guldmægtige samt Skriverkarle noget vist aarligt, efter hvad de skrive sig for i Gavebogen.

5. Naar nogen faaer Tilladelse til offentligent at lade sig see eller høre som Kunstner, eller at fremvise Sjeldenheder, Kunststykker og deslige, af hvad Navn det maatte være, skal han til de Fattiges Vedste betale 10 Procent af de Indtægter, han derved incasserer.

6. Paa Klubberne og hos Herbergererne samt ved de maanedlige Lønninger udsættes en Fattigbøsse, hvorudiin dsamlæs hvad enhver godvilligen vil give, hvorimod intet Glas for een eller anden enkelt Fattig bør udsættes.

7. Paa hver første Høitidsdag bør af de af Fattigvæsenets Directeurer, som tillige ere Fattiges Forstandere, i Kirken ombæres Tavler for Fattigvæsenet, og Præsten bør, paa Prædikestolen, næstforegaaende Søndag opmuntre Menigheden til i denne Henseende at vise Gævmildhed imod de Fattige.

8. Alle Bøder, som ved Lov eller Vedtægter ere bestemte for Fattige i Almindelighed, bør i Bergstaden tilfalde og afgives til Fattigvæsenets Hovedkasse, og regnes blandt sammes øvrige Indtægter.

9. De, der bruge Liig-Processioner med Musik i Kirken, betale derfor 5 Rd. til Fattigkassen. I

I øvrigt har det allernaadigst behaget Hs. Majestæt at fastsætte: at der, til Bergstaden Kongsbergs Fattigvæsen, af Bergkassen maa tilskydes et aarligt Bidrag, som for det første for 1 Aar maa bestemmes til 1000 Rd., imod at Oberberghauptmanden, forinden Aarets Udgang, afgiver Indberetning, om en mindre Summa for Fremtiden kan være tilstrækkelig.

Under 4de d. M. ere Geheimeraad og Statsministre samt Kammerpræsident E. D. Greve af Reventlow, Overhofmarskalk og Kammerherre Hauch, Generalmajor og Generalitets Deputeret Peymann, Etatsraad og Cancellie-Deputeret Knudsen, Professor og Stads-Bygmester P. Meyn, Professor og Land-Bygmester E. F. Hansen, Banco-Commissair L. Larsen og Vice-Borgemeister Doctor Bang, tillagte kongelig Befaling at sammentræde i en Commission, dels for at tage i Overveielse, hvorledes det afbrændte Christiansborg Slot igjen kan vorde indrettet til en Kongeboelig, dels og, for at bestyre Opførelsen saavel af denne Bygning, som af den nye Raad-, Dom- og Arresthuus-Bygning i Kjøbenhavn.

Denne Commission skal i dens Forhandlinger have umiddelbar Forestilling til Hs. Majestæt.

Til Commissionens Secretair er udnævnt Controleuren ved den almindelige Enkekasse, E. Høe; dog besty,

styres Correspondencen af Vice-Borgemeester Bang. Bogholderiet bliver at forrette af den nuværende Secretair, Bogholder og Revisor ved Skatkammer-Directionen, Kammerraad Elasen; Kassererens Pligter overtages af Skatkammer-Kasserer Lorentzen og Material-Forvalterens Forretninger af Bygnings-Commisfair C. Dajon.

Commissionen er det blandt andet paalagt, saameget mueligt, at sørge for, at indenlandske Materialier og i de danske Stater forfærdigede eller fabricerede Vare forbruges til Slottet og dets Meublering; og skal sammes Dekorering skee saaledes, at der tages Hensyn til, at denne ikke alene nu, men ogsaa i Fremtiden, kan give Malere og Bildhuggere Leilighed til at pryde det med deres Kunstværker.

Detailen af alt Bygnings-Arbeidet og alt hvad som henhører til Executionen af det Befalede eller Besluttede, er paalagt Professor Hansen, som den, der bliver ansvarlig for, at Arbeidet bliver godt, og at det udføres nøiagtigen og med forstandig Sparommelighed og Orden, efter de approberede Tegninger og Overslag.

Fovgivninger.

Ved Reskript af 29 f. M., til Kjøbenhavns Magistrat, er den 1ste § i Forordningen af 7 Decbr. 1739, som befaler: at ingen maa optages i Silke-Ulden og Farredskammer-Lauget i Kjøbenhavn, førend han beviser

viser at have opholdt sig tvende Aar paa et Contoir i Holland eller Engelland, ophævet.

Ved Reskript af 7 d. M. til Stiftamtmanden over Lolland og Falster, er det fastsat: at Fuglse Herred, for Brugen af Rødbye Kjøbstæds Naadstue, de Dage Herredstinget der holdes, skal udrede til bemældte Kjøbstæds Kæmmerkasse en aarlig Afgift af 10 Rdlr.

Under 6 f. M. er, igjennem det tyffe Kammer-Cancellie, udfærdiget et almindeligt Dige-Reglement for de samtlige Marsk-Communer, adelige Marskgodser og octroierede Roeger i Hertugdømmene Schlesvig og Holsten, af følgende Indhold: At, ligesom Hs. Majestæt allerede har fundet sig besøiet til at anordne et nøie Opsyn over Digerne i samtlige Marsklandene i Hertugdømmene, ved Patent af 29 Jan. 1800, saaledes har ogsaa Allerhøistjamme, paa de i fornavnte Patent ansførte Grunde, anseet det for nødvendigt, at fastsætte de Grundsætninger, efter hvilke saavel Concurrencen til overordentlige Dige-Omkostninger, som ogsaa den sædvanlige aarlige Istandsættelse af Digerne efter de forskellige Tilfælde skal reguleres, ligesom ogsaa overhovedet at give visse almindelige Forskrifter og Bestemmelser, som have en bedre Organisation af Digeværket til Hensigt. Da disse Grundsætninger og Regler ere tagne af

Ca.

Sagens egen Natur, og have de samtlige Marsklandes og deres Beboeres Sikkerhed saavel som ogsaa deres Eiendoms og Credits Betryggelse til Hensigt, saa maae disse ogsaa komme til almindelig Anvendelse. Det kan derfor ei tillades nogen at beraabe sig paa særegne Privilegier og Exemptioner, før at unddrage sig fra de i det følgende givne, af hine Grundsætninger udflydende og dermed i Forbindelse staaende Forskrifter. Det er meget mere Hs. Majestæts alvorlige Villie og Befaling, at disse Forskrifter, uden alt Hensyn paa særegne Benaadninger og formeentlige Forrettigheder, overalt i Marsklandene, som ogsaa i de octroierede Koege, ligesom ogsaa i de adelige Marskdistricter uden Forskjel af Jurisdiction og andre borgerlige Forhold, og i de i Hertugdømmet Schlesvig tillige liggende Schackenborgske og Trønborgske Marsklande, skulle adlydes, som der heller ikke, i Henseende til de Hs. Majestæt private tilhørende Jorde i Marsklandene, nogen Undtagelse skal finde Sted.

Hs. Majestæt anordner og fastsætter derfor følgende:

§ 1. Da alle Marsklande meer eller mindre befyttes, ved Søer eller Stromme-Diger, mod Oversvømmelser, efter Beskaffenheden af deres Beliggenhed, saa ere de samtlige Marsklandes Forpligtelse til gjensidig Hjælp, ligesom ogsaa i Særdeleshed de bagliggende Koe-
gers

gers Forpligtelse, i visse overordentlige Tilfælde at give et forholdsmaessigt Bidrag til Hoveddigernes Bedligholdelse eller Istandsættelse, grundet i Sagens Natur og den almindelige Billighed. (Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

I Anledning af, at Amtmanden over Svendborg Amt, Kammerherre Schumacher, har yttret det Ønske, at fritages for Skisteforvaltningen paa Landet i bemældte Amt, er det ved kongelig Resolution af 30 Marts sidstleden bestemt, at Skisteforvaltningen der i Amtet skal afgives til vedkommende Rettens Betjenter.

Keglement hvorefter de i St. Hans Hospital imod den høieste Betaling indlagte Personer bespises.

Søndag Middag, først Kjødsuppe, kogt paa $\frac{3}{4}$ Pd. Kjød til hver Person, med Kjødboller, og en Portion Kjød saaledes som Spisemesterens Instrux tilholder, dertil en god Portion opstuvet Blomkaal, Savoikaal, Syrer eller nedlagte Snittebønner, afverlende efter Aarets Tider, og hver et halv Toskillings Suurbrød.

Mandag Middag, Risengryns Vælling, til Eftermad en god Portion Lammesvicacee, paa de Tider den kan faaes, ellers Banketjød, Brød som om Søndagen.

Tirsdag Middag, gule Erter, kogt paa 1 Pd.
falt

salt Kjød til hver Person, til Kjødet opstuede Kartofler, Suurkaal, Spinat eller grøn Langkaal, asverlende; Brød som om Søndagen.

Onsdag Middag, fersk Kjødsuppe, kogt paa $\frac{3}{4}$ Pd. Kjød til hver Person, med Brodboller; til Kjødet gives Peberrod med Korender, opstuvet Hvidkaal, grønne Sukker-Erter eller friske Snittebønner, asverlende; Brød som om Søndagen.

Torsdag Middag, Perlegrynsuppe med Rosiner; til Eftermad Karbonade eller Steeg af Lammekjød, Oxe eller Kalvesteeg, asverlende, paa hver Person regnes $\frac{1}{2}$ Pd. Kjød; Brød som om Søndagen.

Freitag Middag, Savoi Søbekaal, Kyrrer Søbekaal, grøn Søbekaal, hvid Søbekaal eller nye Spirekaal; paa hver Person regnes 1 Pd. salt eller $\frac{3}{4}$ Pd. fersk Kjød, dertil opstuede Kartofler, Hvidroer, bordseldste Roer eller Neber, asverlende; Brød som om Søndagen.

Løvedag Middag, Vandgrød med Korender og $1\frac{1}{2}$ Pægel Mælk, eller revet Ællefød med Korender, hvortil et Stykke Spegesild, asverlende; til Eftermad, hver Person $\frac{3}{4}$ Pd. fersk Fisk med behørig Sauce.

Om Morgen, hver Person $\frac{1}{4}$ Lod Congothee med behørigt varmt kogt Vand, 1 Lod Sukker og $\frac{1}{2}$ Pægel kogt Mælk, samt et halv Tostillings Suurbrød med $\frac{3}{4}$ Lod godt Smør paa.

Om

Om Eftermiddagen, hver Person Thee, Sukker og Mælk, som om Morgen.

Om Aftenen, hver Person et Tokillings Suurbrød flækket med et Lod godt Smør paa, og paa det ene Kjed eller Ost, og desuden en halv Pot godt flart todalers Øl.

Til en Portion af ovenanførte Formad regnes 3 Pagle. Naar nogen hellere vil have Rugbrød, maa det gives forholdsmaassigt istedet for Suurbrødet.

Naar Lægen ordinerer anden Spise til disse Personer, skal Spisemesteren være pligtig til at levere den Mad, der ordineres, som i Henseende til Bekostningen er eens med Forestaaende.

Den specielle Direction for St. Hans Hospital,
den 11 Marts 1803.

Malling. Pontoppidan. Jessen. Lövmænd. Bang.

Sortegnelse over Copulerede, Confirmerede, Sødte og Døde i Skalhøfts Stift i Jysland, i Aaret 1801, efter den fra Biskoppen indsendte Tabel.

Copulerede 266 Par. Confirmerede 470, der alle kunne læse i Bog og kunne Bønner og Psalmer. De have været fra 14 til 18 Aar gamle, og været forberedede af Præster, Forældre og Huusbønder i 2 til 7 Aar. Sødte: a) ægte Børn, af Mandkøn 676, af Kvindeskøn 642, ialt 1,318. b) uægte Børn, 134.

Død.

Dødsfødt af Mandk. 27, af Qvindel. 9, ialt 36. Døde: af Mandk. 409, af Qvindel. 434, ialt 843, altjaa 645 flere Født end Døde. Blandt dem, som havde opnaaet en meer end sædvanlig høi Alder, vare 84 døde i en Alder fra 70-80 Aar, 53 fra 80-90, 11 fra 90-100 Aar. Blandt de Døde vare 5 bortrykkede af Blodstjertning, hvoraf 3 Børn alle paa een Gaard næsten paa samme Tid, 1 ved Fjeldskred, 10 frosne ihjel og blevne borte i Snefog og ondt Veir, 10 af den saakaldte Sinklose opistotonns (hvoriblandt 9 paa Vestmannøe) 18 af Spedalskhed, 4 i Søvne, hvoriblandt 1 før sin Død sov uafbrudt i 156 Timer. Blandt de Født havde været 1 Par Trillinger, alle i Live, og 9 Par Tvillinger. Et Barn født med en stor Gævært paa den høire Arm imellem Haandledet og Albuen. Et andet Barn født med 6 Fingre paa den venstre Haand, og det ene Been fortere end det andet. En dødsfødt Banskabning var, efter Chirurgens Beretning, omtrent $\frac{1}{4}$ Al. lang; Hovedet stort med indfaldne Pine; flad Næse, uden Hage og Læber, men Mund den der, hvor Hagen pleier at være; Fingrene vare vorede sammen, med lange Kløer, der lignede Sælhundelapper; Laarene ogsaa sammengroede, hvorfor det ei kunde skjønnes, af hvad Kjønn dette Foster var; Fødderne saa smalle som Pibestilker, og paa Tærne lange Negle, der meget lignede Kløer. Paa Ryggen var der en stor Blære, fuld af vandagtig Slim eller Vædske.

Capitain-Lieutenant Munk er beordret som Chef at antage sig Kongebaaden Maagen.

Opmaalingen i det lille Velt og ved den jydsk Ryst fortsættes i Aar af Capitain-Lieutenant Rasm og Premier-Lieutenant Schønheyder, som skulle affeile dertil med en Kongejagt og to Lotsbaade.

Cancelliet har imodtaget en Forespørgsel: om afskedigede Officerer og de ved Landeværnet ansatte Officerer bør, førend de vies, være forsynede med kongelig Tilladelse til at indgaae Ægteskab, samt Beviis for, at de have gjort Indskud i Enkekassen.

I den Anledning har fornævnte Collegium, efter at have derom ført Brevverling med Generalitetet, under 16 s. M., tilskrevet Biskoppen over Sjællands Stift, at afskedigede Officerer, hvad enten de nyde Pension eller ikke, ingen Giftermaals Tilladelse behøve, men at denne derimod, efter Anordningerne, er fornøden for enhver i virkelig Krigstjeneste staaende Officeer, altsaa ogsaa for Landeværns-Officererne, da saadan Tilladelse, som igjennem Generalitetet meddeles de sidste, i øvrigt bestemmer, om og hvorvidt vedkommende Landeværns-Officeer er pligtig at gjøre Indskud i den almindelige Enkekasse, eller, indtil videre, derfor er fritagen.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Det residerende Capellanie ved Christiansands Domkirke 300 Rdlr.; Eilbye og Mehlbye Sognekalder i Fyen 200 Rdlr.; det residerende Capellanie ved Domkirkens Menighed i Trondhjem 470 Rdlr.; Sørenskriveriet i nedre Rommerige under Aggershuus Amt.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 29 April er N. Jacobæus meddeelt Bevilling som Apotheker i Høbroe; Bergmedicus paa Kongsberg, Doctor Medicinæ T. Peckel, udnævnt tillige til Landphysikus i Nummedals og Sandsvårds Fogderie.

Under det tydske Cancellie: Den 29 April er Secretair F. C. Plato beskikket til Auctions Forvalter i Mendsburg.

Under Generalitetet: Den 29 April er Prindsen af Holstein-Beck, Friderich Wilhelm Poul Leopold, udnævnt til Ritmester à la suite af Cavalleriet; Second-Lieutenanterne v. Jacobsen, af Ingenieur-Corpsen, og v. Boss, af sjællandske Infanterie-Regiment, forundte Premier-Lieutenants Character; ved det oldenburgske Infanterie-Regiment: Major v. Hauch beskikket til 3de, Major v. Abercron til 4de og Capitain v. Hauch til Major og 5te Stabs-Officer; Stabs Capitain v. Heinen til Compagnie-Chef; char. Capitain v.

Krabbe til Stabs-Capitain; char. Premier-Lieutenant v. Sössel til virkelig Premier-Lieutenant; Fændrik v. Lobedantz til Second-Lieutenant, og Fændrik af Dronningens Livregiment v. Muck, forflyttet til bemældte oldenborgske Infanterie-Regiment i lige Egenkab; ved den bornholmste Milice: Second-Lieutenant ved Artillerie-Compagniet, M. Roefoed, forundt Premier-Lieutenants Character, og Vagtmesterne D. E. Sonne og G. Roefoed udnævnte til Second-Lieutenanter reforme ved Dragonerne; Major v. Tillisch i Naade afskediget fra det 2det Jydke Infanterie-Regiment med Pension; Ritmester v. Vertouch, af Husar-Regimentet, Major v. Rodenberg, af det nordre sjælandske Landværn-Regiment, Stabs-Capitain v. Sehestedt, af det fynske Infanterie-Regiment, Capitain v. Stemann, af Kongens Livjæger-Corps, Second-Lieutenant v. Reimers, af det schlesvigke Jæger-Corps, og Premier-Lieutenant v. Mielck, af det oplandske Infanterie-Regiment, efter Ansøgning, i Naade afskedigede, og den sidstnævnte derhos forundt Capitains Character; Premier-Lieutenant v. Vierring, af Prinds Frederichs Regiment, afgaaet derfra for at ansættes som Capitain og Compagnie-Chef ved det søndre sjælandske Landværn-Regiment.

Under Admiralitetet: Den 22 April er Reserve-Chirurg J. F. W. Herholdt antaget til fast Overstikschirurg, med den i allernaadigst Resolution, under 11 Juni s. A., bestemte Gage og Uniform m. v.

Den 4 Mai er Commandeur-Capitain Brøer, efter Ansøgning, afflediget.

Under Rentekammert: Den 27 April er Amtmanden for Weile Amt, Stiftamtmand C. F. Hølsfried, efter Ansøgning, i Naade og med Bartpenge entlediget fra dette Embede, samt derhos tilladt fremdeles at bære den for Stiftamtmandene og Amtmændene anordnede Uniform; i hans Sted er Amtmanden for Bradsberg Amt, J. H. Selmer, udnævnt til Amtmand for Weile Amt, og til Amtmand i dennes Sted er udnævnt Kammerjunker og Assessor i General-Land Oeconomie og Commerce-Collegium og Finants-Kasse-Directionen, S. Løvenskiold.

Under Finants Collegium: Den 27 April har Hs. Majestæt allernaadigst tilladt den under 15 Decbr. f. A. til Gvardein ved Mynten i Altona ansatte H. S. Kuoph, efter Ansøgning, at træde tilbage til sit forrige Embede, som Hyttecontroller og Gvardein ved de kongelige Sølvs Raffinerings- og Kobber-Værker i Poppenbüttel; under samme Dato er til Mynt-Gvardein i Altona udnævnt F. Trauen.

Under Oekonomie og Commerce-Collegium: Den 27de April er den hidtil værende anden Copiist i Commerce-Collegiets Handelsfag og Consulat-Secretariat, J. N. Didrichsen, befikket til første Copiist, og Cand. Juris J. N. H. Wiskens til anden Copiist i samme Secretariat.